

2.

Pozytywna relacja ze wszystkimi ludźmi spotykanymi na terenie szkoły: nauczyciele, wychowawcy, dyrekcja i personel techniczny

I. PROSPEKT WARTOŚCI

1.1. CEL OGÓLNY

Rozwój społeczny

1.2. CEL SZCZEGÓŁOWY

Kultura bycia

1.3. CEL WYCHOWAWCZY

Szacunek dla szkoły

1.4. PROPONOWANE TEMATY

- Co by było ze mną, gdyby nie było szkoły?
- Dlaczego wszystkim w szkole należy się szacunek?
- Jedna trzecia mojego życia to szkoła.

1.5. ZADANIA DLA UCZNIA, SAMOWYCHOWANIE

Normy

- Szkoła jest moim „drugim domem”.
- Środowisko szkolne jest analogiczne do środowiska rodzinnego.
- W szkole nikt nie czyni nikomu krzywdy.
- Nauczyciel wychowuje również poprzez ukazanie niewłaściwego zachowania.

Zasady

- Staram się zrozumieć wszystkie role pracowników w mojej szkole.
- Gdy ktoś mi pomaga, okazuję wdzięczność.
- Nie prowokuję konfliktów z nauczycielami, wychowawcami, dyrekcją ani z personelem technicznym szkoły.
- Staram się zrozumieć, dlaczego nauczyciel zwraca mi uwagę? Po co to robi?
- Doceniam pracę każdego pracownika szkoły.

1.6. ZADANIA DLA RODZICÓW

Normy

- Godność wszystkich ludzi jest jednakowa.
- Powinno się mieć zaufanie do szkoły, w której uczy się moje dziecko.
- Pracownicy szkoły także uczestniczą w wychowaniu mojego dziecka.

Zasady

- Osobiście poznaję personel pracujący w szkole.
- Uczestniczę w spotkaniach i uroczystościach organizowanych przez szkołę.
- Słucham i analizuję krytycznie opinie mojego dziecka o personelu szkolnym i weryfikuję te opinie z rzeczywistością.
- Wyrażam szacunek wobec wszystkich pracowników szkoły i ich pracy.

1.7. ZADANIA DLA SZKOŁY, WYCHOWAWCY

Normy

- Cały personel szkoły powinien uczestniczyć w procesie wychowawczym.
- Wszyscy pracujący w szkole mają tę samą godność.
- Uczniowie szanują nauczycieli za jasne zasady postępowania.

Zasady

- Dzielę się uwagami, spostrzeżeniami i trudnościami z całym personelem szkolnym.
- Zapraszam personel szkoły do współpracy wychowawczej.
- Dostrzegam znaczenie i zakres obowiązków wszystkich pracowników.
- Jestem w stałym kontakcie z rodzicami (opiekunami) ucznia.

1.8. SPOSÓB REALIZACJI

Organizujemy wspólną imprezę dla uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły (woźne, sekretarki, kucharki itd.). Warto starannie dobrać taki repertuar, w którym wszyscy będą się dobrze czuli. Innym pomysłem może być przeprowadzana raz w roku akcja, w której następuje zamiana ról: uczniowie przejmują obowiązki całego personelu szkoły. Organizujemy wspólną imprezę sportową, teatr, zabawę przy karaoke, w których udział wezmą zarówno uczniowie, jak i nauczyciele czy inni pracownicy szkoły. Warto poznać nauczycieli nie tylko od strony ich działań nie tylko dydaktycznych.

1.9. OSIĄGNIĘCIA, EFEKTY

Następuje wzajemne zrozumienie i sympatia pomiędzy uczniami a całym personelem szkoły¹. Wytwarza się zdrowa hierarchia relacji, bazująca na wzajemnym szacunku uczniów i nauczycieli². Każda grupa szkolna: uczniowie, nauczyciele i personel, zna zakresy swoich kompetencji i działań. Powszechnie jest znana celowość postępowania każdej z grup. Dzieci szanują i doceniają wszystkie osoby pracujące w szkole.

¹ „Praktykowanie solidarności wewnątrz każdego społeczeństwa posiada wartość wtedy, gdy jego członkowie uznają się wzajemnie za osoby”. SRS 39.

² „Sobór kładzie silny nacisk na człowieka, tak, aby poszczególni ludzie bezwzględnie uznawali każdego bez wyjątku bliźniego za drugiego siebie, zważając przede wszystkim na jego życie i środki do jego godnego prowadzenia”. KDK 27.

1.10. ZAGROŻENIA

Istnieje niebezpieczeństwo niezdrowej rywalizacji, deprecjacji poszczególnych pracowników szkoły, niebezpieczeństwo braku kompetencji w zakresach obowiązków zawodowych. Uczniowie mogą okazywać brak szacunku dla autorytetu nauczyciela w sytuacjach, kiedy klasa nie szanuje wychowawcy³. Szczególnie groźne jest wykorzystywanie przez nauczyciela i personel szkoły ich własnej dominującej pozycji względem uczniów.

II. PEDAGOG

2.1. TREŚĆ MATERIAŁU

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej poznaje zasady funkcjonowania placówki, poznaje jej pracowników: dyrekcję, sekretarki, nauczycieli, personel techniczny. Dziecko wdrażane jest do kultury bycia wobec wszystkich tych osób i do szacunku dla ich pracy. Uczeń w pierwszej klasie szkoły podstawowej przebywa już kilka godzin w szkole, staje się więc ona dla niego drugim domem. Środowisko szkolne jest dla dziecka środowiskiem wychowawczym,

³ „Zło pojawia się także w stosunku do ludzi. Jeżeli wyrządza się krzywdę drugiemu człowiekowi, to jest to jednocześnie krzywda wyrządzona Panu Bogu. Pan Bóg bowiem tak ukształtował społeczność ludzką, aby tworzyła jedność, aby żyła prawem Bożym, które jest wpisane w naturę i dane jako przykazania Boże” J. Glemp, *Prymas Polski do młodzieży...*, dz. cyt., s. 295.

analogicznym do środowiska rodzinnego. Dziecko powinno się w nim czuć bezpieczne i być traktowane troskliwie. Uczeń powinien móc zawsze liczyć na pomoc ludzi dorosłych pracujących w szkole. Z drugiej strony należy uczyć dzieci doceniania pracy każdego pracownika szkoły.

2.2. LITERATURA WYBRANA Z KOMENTARZEM

Maria Kownacka (1894-1982), polska pisarka, tłumaczka, autorka *Dziennika Dziecięcego* redagowanego w czasie Powstania Warszawskiego, sztuk scenicznych i słuchowisk radiowych dla dzieci. Współpracowała z czasopismem „Płomyk”. Jej najbardziej znane książki to książki dla dzieci, m.in.: *Plastusiowy pamiętnik*, *Kukuryku na ręczniku*, *Cztery mile za piec*, *Miała babuleńka kozła rogatego*, *Kajtkowe przygody*, *Rogaś z Doliny Roztoki*.

My się kłócimy, a tu wchodzi pani od rachunków.

Tosia pobiegła na miejsce, nie zdążyła mnie zabrać z tablicy. Więc się bardzo złąłem.

Pani długo dzieci pytała, a potem powiedziała, że napisze na tablicy trudne zadanie klasowe.

Pani podeszła do tablicy i wzięła mnie do ręki zamiast kredy, bo przy ścieraniu tablicy cały się ubielilem.

Pani chce mną pisać, przyciska mnie nóżkami do tablicy (dobrze, że nie nosem), a tu ani rusz! Spojrzała pani na mnie i jak się nie zaczęła śmiać! Wcale nie wiem, dlaczego się ta pani tak śmiała? Młynarz jest biały, a nikt się z niego nie śmieje.

I Tosia musiała wszystko o mnie opowiadać i zeszła reszta godziny, i nie było czasu na zadanie. Więc po dzwonku wszystkie dzieci się do mnie zbiegły i dziękowały mi, i wołały:

– Niech żyje Plastuś, zuch Plastuś!

Nawet ten Bronek poklepał mnie po nosie i powiedział:

– Plastek, morowy z ciebie facet!

Więc potem, jak wróciłem do piórnika, to się ich, tych w piórniku, tylko zapytałem:

– No co, słyszeliście?

A oni powiedzieli, że nie słyszeli, ale pewno dobrze uszyska nadstawiali.

Przytoczony powyżej fragment opowiada o perypetiach głównego bohatera książki – Plastusia. Historia, o której mówi dzieje się w szkole podczas lekcji matematyki. Nauczycielka wydaje się na pierwszy rzut oka surowa i nieprzystępna. Zadaje dzieciom bardzo trudne zadania podczas pracy klasowej, jednak gdy dochodzi do zabawnej sytuacji w klasie – pani pomyliła Plastusia z kredą – okazuje się, że jest bardzo miła i serdeczna. Nauczycielka chętnie słucha opowiadania dzieci o Plastusiu. Jest wesoła i śmieje się razem nimi. Wszyscy są wdzięczni Plastusiu, że dzięki niemu nie było klasówki, a dzieci po tej przygodzie zaprzyjaźniły się z panią od rachunków.

III. NAUCZANIE RELIGIJNE

3.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

Budowanie cywilizacji miłości wymaga wyraźnej i wytrwałej gotowości do poświęceń, pragnienia, by otworzyć nowe drogi społecznego współżycia, przewyciężając podziały i przeciwstawne sobie formy materializmu. Na tym właśnie polega konkretna odpowiedzialność współczesnej młodzieży, z której wyrosną mężczyźni i kobiety jutra, u progu trzeciego tysiąclecia. Drodzy młodzi, drodzy przyjaciele, bądźcie świadkami Bożej miłości, siewcami nadziei i budowniczymi pokoju.

Jan Paweł II. *Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam. Orędzie Ojca Świętego Jana Pawła II na II Światowy Dzień Młodzieży, (5.06.1999), w: tegoż, Młodzież nadzieją Kościoła, oprac. A. Wiczorek, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2005, s. 58.*

Jan Paweł II, *Nauczanie religii w polskiej szkole. Spotkanie z katechetami, nauczycielami i uczniami, Włocławek, (6.06.1991)*, w: tegoż, *Wyptyń na głębie! Ojciec Święty do młodych Polaków, wybór i oprac. A. Wieczorek, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2006*, s. 112.

Młody człowiek pragnie odnaleźć samego siebie, dlatego szuka, czasem burzliwie szuka prawdziwych wartości i ceni tych ludzi, którzy ich uczą i według nich żyją. Któż z nas nie miał w życiu i nie wspomina z wdzięcznością takiego człowieka, kapłana, nauczyciela, profesora lub przyjaciela, który umiał odsłonić nam nowy świat wartości i wzbudzić dla niego trwały entuzjazm, czy nawet nadać cały kierunek życiu? W naszym świecie, w świecie wielorakiego postępu i rozwoju, ale i dominującego materializmu, młodzież szuka oparcia w Kościele, który kształtuje wiarę i ukazuje horyzonty chrześcijańskiego humanizmu.

Jan Paweł II, *Prymat wartości duchowych w wychowaniu młodych roku 2000*, (18.03.1982), w: tegoż, *Nauczanie papieskie V*, 1, 1982, red. F. Kniotek, wyd. Pallottinum, Poznań 1993, s. 388.

W obliczu zwodniczego oddziaływania, którego odbiorca społeczny dzisiaj doświadcza, katolicka szkoła, kierowana Ewangelią Jezusa Chrystusa, powinna pokazać młodzieży, że większa radość jest w dawaniu aniżeli w braniu, że wartość osoby bazuje raczej na tym, kim on czy ona jest, aniżeli na tym, co on czy ona posiada. W ten sposób oni odkrywają wyzwalającą wartość prostego i skromnego życia.

Franciszek, Audienca generalna, (19.07.2013), w: *Alfabet Franciszka*, dz. cyt., s. 73-74.

Jedność góruje nad konfliktami, zawsze! Konflikty, jeśli nie są dobrze rozwiązane, dzielą nas i oddzielają nas od Boga. Konflikt może nam pomóc wzrastać, ale może też nas podzielić. Nie idźmy drogą podziałów, walk między nami! Wszyscy bądźmy zjednoczeni, różni, ale zjednoczeni, zawsze: oto droga Jezusa. Jedność góruje nad konfliktami. Jedność jest łaską, o którą musimy prosić Pana, aby nas uwolnił od pokus podziałów, walk między nami, egoizmów, gadaniny. Jak bardzo krzywdzi gadanina, ileż wyrządza zła! Nigdy nie należy obmawiać innych, nigdy! Ileż szkód wyrządzają Kościołowi podziały wśród chrześcijan, partykularyzmy, ciasne interesy! Podziały wśród nas, ale i podziały między wspólnotami: chrześcijanie ewangelicy, chrześcijanie prawosławni, chrześcijanie katolicy, ale dlaczego podzieleni? Musimy starać się budować jedność.

3.2. PISMO ŚWIĘTE

Uczeń nie przewyższa nauczyciela. Lecz każdy, dopiero w pełni wykształcony, będzie jak jego nauczyciel (Łk 6,40).

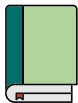

3.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

Czwarte przykazanie jest wyraźnie skierowane do dzieci, określając ich relację do ojca i matki, która jest najbardziej powszechna. Dotyczy również związków pokrewieństwa z innymi członkami rodziny. Domaga się okazywania czci, miłości i wdzięczności dziadkom i przodkom. Obejmuje wreszcie obowiązki uczniów względem nauczycieli, pracowników względem pracodawców, podwładnych względem przełożonych, obywateli względem ojczyzny oraz tych, którzy nią rządzą lub kierują. Przykazanie to wskazuje i obejmuje obowiązki rodziców, opiekunów, nauczycieli, przełożonych, urzędników państwowych, rządzących, wszystkich tych, którzy sprawują władzę nad drugim człowiekiem lub nad wspólnotą osób (KKK 2199).

Por. KKK 1899.

IV. LITERATURA PRZEDMIOTU

Franciszek, Audiencja generalna, (19.07.2013), w: *Alfabet Franciszka*, oprac. P. Żyłka, Wydawnictwo WAM, Kraków 2013, s. 73-74.

Glemp J., *Prymas Polski do młodzieży. Katechizm nie tylko dla bierzmowanych*, wyd. Bonum, Przybyszew 2006.

Jan Paweł II, Encyklika *Sollicitudo rei socialis*, (30.12.1987), w: tegoż, *Encykliki Ojca Świętego Jana Pawła II*, t. 1, red. S. Małysiak, Wydawnictwo Świętego Stanisława BM Archidiecezji Krakowskiej, Kraków 1996, s. 319-376.

Jan Paweł II, *Myśmy poznali i uwierzyli miłości, jaką Bóg ma ku nam*. Orędzie Ojca Świętego Jana Pawła II na II Światowy Dzień Młodzieży, (5.06.1999), w: tegoż: *Młodzież nadzieją Kościoła*, oprac. A. Wieczorek, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2005, s. 54-59.

Jan Paweł II, *Nauczanie religii w polskiej szkole*. Spotkanie z katechetami, nauczycielami i uczniami, Włocławek, (6.06.1991), w: tegoż, *Wypłynąć na głębie! Ojciec Święty do młodych Polaków*, wybór i oprac. A. Wieczorek, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2006, s. 107-115.

- Jan Paweł II, *Prymat wartości duchowych w wychowaniu młodych roku 2000*, (18.03.1982), w: tegoż, *Nauczanie papieskie V*, 1, 1982, red. F. Kniolek, wyd. Pallottinum, Poznań 1993, s. 387-389.
- Jan Paweł II, *Wychowanie młodego pokolenia zadaniem wszystkich*. Do uczestników europejskiego sympozjum na temat: „Wyzwania edukacji”, (3.07.2004), „L'Osservatore Romano” 2004, nr 11-12.
- Kaźmierczak P., *Personalistyczna koncepcja wychowania w nauczaniu Jana Pawła II*, Wydawnictwo WAM, Kraków 2003.
- Sobór Watykański II, Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes* (7.12.1965), w: tegoż, *Konstytucje, Dekrety, Deklaracje*, red. M. Przybył, wyd. Pallottinum, Poznań 2002, s. 526-606.
- Urbański S., *Wychowanie w nauczaniu Jana Pawła II (1978-1999)*, wyd. Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. Bogdana Jańskiego, Warszawa 2000.
- Wrońska K., *Osoba i wychowanie: wokół personalistycznej filozofii wychowania Karola Wojtyły Jana Pawła II*, Wydawnictwo Uniwersytetu UJ, Kraków 2000.